

1^e termijn Algemene beschouwingen begroting 2023-2026 Maashorst Vooruit

Gemeente Maashorst d.d. 15-10-2022

Voorzitter,

Voor onze fractie zijn de werkwijze en de tijdslijnen naar het begrotingsdebat op 3 november niet geheel duidelijk gebleken. Tijdens de gezamenlijke commissievergadering van 13 oktober jl. hebben wij al enkele politieke vragen gesteld. Wij waren in de veronderstelling dat de 1e schriftelijke termijn bedoelt was om onze algemene beschouwingen (opinie) te delen. Dat blijkt niet zo te zijn. De gekozen manier van werken lijkt een mix te zijn van de 'Landerdse en Udense werkwijze'. Gezien het rommelige verloop van de commissievergadering, onduidelijkheid omtrent het proces én de korte voorbereidingstijd, pleiten wij dan ook voor een evaluatie hiervan om de volgende jaren soepeler te laten verlopen. Dat is door het college gelukkig al toegezegd en we bieden ons aan om hieraan deel te nemen.

Qua korte voorbereidingstijd wil Maashorst Vooruit nu al concreet voorstellen om te gaan werken met een zogenaamde 'zomerkadernota'. Dit houdt in dat we voor het zomerreces op basis van de mei-circulaire al een kadernota opstellen waarin de wensen van de raad worden opgenomen. Hierdoor sluit de begroting in het najaar al veel beter aan op de richting van de raad en verwachten wij dat ook het proces soepeler zal verlopen. Naar aanleiding van deze door ons gestelde vraag in de commissie vergadering van 13-10, heeft de wethouder financiën hierop aangegeven dit zeker mee te willen nemen in de evaluatie.

Gezien het feit dat wij reeds in de commissievergadering al politieke vragen gesteld hebben zullen wij ons hier beperken tot enkele vragen die n.a.v. de vragen en beantwoording van de andere partijen bij ons nader zijn opgekomen. Onze algemene politieke beschouwingen bewaren we voor de 2e termijn tijdens de RV van 3-11-2022.

Onderstaand per programma onze aanvullende vragen:

Financieel/Algemeen:

- Tijdens de commissievergadering van 13-10-2022 stelden wij een aanvullende (technische) vraag inzake de voorgenomen opname van een geldlening à EUR 50 Mio in de loop van 2022. Zie ook de 'staat van opgenomen geldleningen'. Onze vraag was of deze ook daadwerkelijk was opgenomen. U gaf aan dat dit niet het geval was. Wij zouden graag zien dat dit dan ook wordt aangegeven in de eerder genoemde staat van opgenomen geldleningen. Wij gaan er vanuit dat de rentelasten van deze

voorgenomen lening niet zijn opgenomen in de begroting? Mocht dat wel het geval zijn dan zien wij dat uiteraard graag gecorrigeerd.

Programma 1 Veiligheid:

- De overlast in onze natuurgebieden neemt ogenschijnlijk toe. Denk aan stropen, afvaldumpingen, motorcrossen etc. Hiervoor zijn onvoldoende 'groene' BOA's beschikbaar en vanuit de BOA's wordt aangegeven dat ze onvoldoende uitgerust zijn om deze overlast tegen te gaan. Wij hebben begrepen dat de uitbreiding van de BOA capaciteit aan een 'blauwe' BOA wordt uitgegeven. Hoe kijkt u aan tegen de vermeende ondercapaciteit van groene BOA's?

Programma 3 Economie en toerisme:

-Onlangs is er een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd door de ondernemersverenigingen uit al onze kernen van de gemeente. Hierbij werd het idee geopperd om een overkoepelend platform op te richten om de belangen van al onze ondernemers gezamenlijk te behartigen en met één stem naar o.a. de gemeente te kunnen optrekken. Deze plannen dienen wat ons betreft uitgewerkt te worden door de ondernemersverenigingen zelf, maar daarbij dient wat ons betreft de gemeente te ondersteunen en te faciliteren. In de begroting wordt gesproken over een structurele investering van 20/k per jaar voor de stimulering van het MKB (o.a. ond.verenigingen). Zijn in deze kosten ook de ondersteuning zoals hierboven door ons aangegeven meegenomen? En hoe ziet u de rol van onze gemeente hierin?

-Recreatie en toerisme is een sector die we als gemeente willen ondersteunen om hiervan een nog sterkere pijler van onze lokale economie te maken. Een toerist gaat echter zelden op vakantie in een gemeente, maar vaak in een gebied/streek. We zijn dan ook blij dat er in de 'branding' hierop wordt ingezet. De verschillende belangengroeperingen van toeristisch- en recreatieve ondernemers opereren echter nog te veel langs elkaar heen. Wij horen signalen vanuit de sector dat hier behoefte aan is. Ook hier geldt dat het initiatief hiervoor naar onze mening uit de ondernemers zelf moet komen en dat wij als gemeente zouden moeten ondersteunen en faciliteren. Wij zien een structurele investering van 68/k per jaar voor bevordering toerisme. Zijn in deze kosten ook de ondersteuning zoals hierboven door ons aangegeven meegenomen? En hoe ziet u de rol van onze gemeente hierin?

- In het verleden is de Palmstaat te Schaijk aangewezen om een Natuurpoort te realiseren. Wat is de status hiervan?

- Aan de zuidelijke rand van natuurgebied de Maashorst te Uden valt ons op dat er beperkte toeristische/recreatieve faciliteiten aanwezig zijn. Zoals gezegd zien wij de ondersteuning van toerisme en recreatie als een belangrijke economische pijler voor onze gemeente. Het zou wat ons betreft dan ook een welkome aanvulling zijn op de bestaande faciliteiten. Hoe kijkt u hier tegenaan en zijn er wellicht al ontwikkelingen die spelen?

Programma 4 Onderwijs:

- Wij missen een toelichting op de inzet van NPO-middelen. Wat gaan we hier mee extra doen?

Programma 5 Sport, Cultuur, recreatie en natuur:

- Tijdens de 'corona periode' is eens te meer gebleken hoe belangrijk het is voor de jeugd om buiten te kunnen spelen. De verschillen tussen de dorpen en de wijken in de dorpen worden als groot ervaren. Hierdoor kan er overlast ontstaan op sommige plekken waar wel voldoende faciliteiten aanwezig zijn. Wij pleiten voor een integraal onderzoek naar speelveldjes/speelfaciliteiten in onze gemeente en indien nodig een aanpassing en/of realisatie van (extra) faciliteiten. Daarbij zijn wij van mening dat dit zoveel als mogelijk in overleg en in de uitvoering hiervan, samen met de inwoners van die wijken dient te gebeuren. Wat is uw visie hierop?

- Het subsidiebeleid t.a.v. onze verenigingen in de gemeente dient geharmoniseerd te worden. U

trekt voor een onderzoek daarnaar 60/k uit specifiek voor harmonisatie huur en tarieven accommodaties verenigingsleven. Wordt hierbij ook onderzoek gedaan naar de harmonisatie van de subsidies? Op welke termijn verwacht u een voorstel te kunnen doen voor de harmonisatie?

- Wij zouden graag zien dat het bestaande openbare groen in onze gemeente daar waar nodig een revitalisering ondergaat indien het niet meer aansluit bij de huidige behoefte (denk aan gebruik, maar ook aan klimaatadaptief en biodiversiteit). Wat is uw visie hierop?

- De laatste maanden bereiken ons veel berichten van de kap van bomen. Veelal veroorzaakt door overlast aan eigendommen en zieke bomen. Wij hebben in ons bestuursakkoord een ambitie om (opnieuw) de groenste gemeente van Nederland te worden. Wij zien dat er extra budget voor natuurontwikkeling wordt vrijgemaakt en dat er ook al nieuwe natuur wordt aangeplant, echter is het ons niet duidelijk of hier al een beleid voor ontwikkeld is?

Programma 6 Sociaal Domein:

- Er wordt eenmalig 274/k uitgetrokken voor de realisatie van scootmobielstallingen bij bestaande seniorencomplexen. Maashorst Vooruit is blij te zien dat er hiervoor faciliteiten worden gerealiseerd. Echter, navraag leert dat dit enkel geldt voor seniorencomplexen in Uden, Volkel en Odiliapeel en dus niet in Reek, Schaijk en Zeeland. Wat is hiervan de reden en bent u bereid om hiervoor alsnog budget voor vrij te maken?

- We willen veel bereiken op het gebied van burgerparticipatie. Onduidelijk voor ons is wat de huidige stand van zaken is en daarmee dus ook wat er anders/verbeterd moet worden aan het eind van 2023. Ook is ons niet duidelijk hoe dit wordt gemeten? Ook zien wij maar 5 acties terug. Hoe gaan we andere doelen bereiken als we daar geen acties op uitzetten?

- Er wordt gesproken over "Inwoners met een krappere beurs (m.n. kinderen) worden niet belemmerd om mee te doen". Hoe gaat u dit uitvoeren? Is hier reeds beleid voor opgesteld?

Programma 7 volksgezondheid, milieu en duurzaamheid:

- Wij juichen de inzet van een transitie-manager tbv de landbouwtransitie toe. Gezien de spanningen die heersen rond dit onderwerp n.a.v. o.a. de stikstofproblematiek en het wantrouwen naar 'de overheid', zijn wij van mening dat de transitie-manager zoveel als mogelijk een onafhankelijke rol zou moeten pakken. Omdat wij als gemeente de kosten hiervoor betalen kan dit door partijen gezien worden als afhankelijkheid van de gemeente en derhalve niet objectief. Wat kunt/gaat u doen om de onafhankelijkheid van de transitie-manager te waarborgen?

- In het vastgestelde addendum grootschalige opwek zon- en windenergie wordt een minimale lokaal eigendom van 50% als belangrijk criterium gesteld. In de praktijk zal dit neerkomen op lokale energiecoöperaties. Dit is een relatief nieuw fenomeen waardoor het voor onze inwoners lastig kan zijn om zich hierin te organiseren. Hierdoor zou de realisatie van projecten vertraging kunnen oplopen. Er zijn echter organisaties zoals ULECO die hier ervaring mee hebben én kennis kunnen leveren. Ter ondersteuning van ULECO is ook (eenmalig) geld beschikbaar gesteld. Wij zien echter graag dat er een bredere en structurele samenwerking gaat ontstaan tussen de verschillende stakeholders zoals gemeente, inwoners, coöperaties en financierders. Doel hiervan is het versnellen van het opzetten van energiecoöperaties. Hoe kijkt u hier tegenaan en heeft u hier al een visie op en/of concrete plannen.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing:

- Het kerkbezoek neemt al jaren gestaag af. In veel van onze kernen dreigen daardoor met name christelijke kerken leeg te komen staan. Aangezien vele van deze gebouwen een cultuurhistorische en/of monumentale status hebben, pleiten wij voor behoud hiervan. Een herbestemming van gebruik ligt wat ons betreft voor de hand. Er wordt eenmalig geld gereserveerd voor de uitwerking

van een Kerkenvisie in 2023. Wanneer kunnen wij een structureel beleid/visie verwachten? Zijn er op dit moment al concrete objecten waar een herbestemming speelt?

- Het lijkt erop dat de invoering van de omgevingswet wederom wordt uitgesteld. Deze vertraging moet wat ons betreft zo min mogelijk negatieve effecten hebben op de dienstverlening naar onze inwoners toe. Heeft u inzichtelijk wat de gevolgen van eventuele uitstel zijn op de vergunningsverlening voor onze inwoners?

- Onze woningbouw opgave is landelijk en lokaal gezien zeer groot waarbij vele partijen betrokken zijn. Dit zorgt voor uitdagingen, maar wat ons betreft biedt dit ook kansen. Door samenwerking met de verschillende stakeholders (denk aan o.a. grondeigenaren, agrariërs, financierders, projectontwikkelaars) denk wij dat dit voor een extra versnelling en schaal- en efficiencyvoordelen kan en zal leiden. Wij pleiten dan ook voor een gezamenlijke structurele aanpak. Wat is uw visie hierop?

- Wij zijn blij met de inzet van onze gemeente om de woningbouw te versnellen en zien goede concrete ontwikkelingen daarin. Denk aan De Ruiter te Uden, inbreidingslocaties te Volkel en plan Repelakker te Zeeland. In Schaijk is men voornemens om Akkerwinde fase III te ontwikkelen. Het is ons echter niet duidelijk wat de status hiervan is?

- In de versnellingsagenda voor woningbouw wordt ook gesproken over flexibele woonvormen. Hiervoor heeft Maashorst Vooruit eerder dit jaar schriftelijke vragen gesteld over het schaijkse initiatief "De Bonkelaar" waarbij men flexibele woningen wenst te realiseren. Wij gaven toen aan dat dit project wellicht als pilot kan dienen voor de rest van onze gemeente op het gebied van flexibele woonvormen en dat u met hen nader in gesprek zou gaan. U zegde dat toe, maar ons is niet duidelijk wat de status hiervan is en of dit project inderdaad als pilot kan dienen voor de gehele gemeente?

- Per 1 januari 2023 dienen op zichzelf staande kantoorpanden met een oppervlakte van >100 m² een minimaal energielabel C te hebben geregistreerd. Indien dit niet het geval is mag er in principe geen gebruik meer gemaakt worden van het kantoorpand. De gemeente is het bevoegd gezag om de handhaving hierop te doen. Heeft u inzichtelijk om welke panden het in onze gemeente gaat en wat de status is van deze verplichting energielabel C? Op welke wijze gaat u handhaven?

Programma 9 Bestuur en dienstverlening:

- Er wordt aangegeven dat er een intern meldpunt komt voor 'overbodige regels'. Wij zouden dit meldpunt ook voor onze inwoners (externen) willen openstellen. Is dat mogelijk?

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten:

- Onze dienstverlening wordt steeds meer ontsloten door digitalisering. Dat is voor velen onder ons efficiënte manier van het regelen van zaken met de gemeente. Het is echter niet voor iedereen zo vanzelfsprekend doordat men digitaal onwetend/onhandig is. Wat ons betreft moet onze inwoner het kanaal kiezen wat bij die persoon past. De organisatie moet dan ook alle gangbare kanalen toegankelijk houden voor onze inwoners. Digitalisering moet geen doel op zich worden; het moet ondersteunend zijn. Welk visie heeft u hierop?

Namens de fractie Maashorst Vooruit,

Bas Keijzer
Fractievoorzitter